

Chuyện Làng Báo Saigon Ngày Xưa

Tạ Quang Khôi

Bây giờ, không biết làm gì để giết bớt thì giờ vàng ngọc, cứ lần thẩn nhớ lại chuyện ngày xưa ngày xưa.

1.

Trước 1975, lương công chức, dù là hạng A như tôi, không đủ nuôi một gia đình 5 người, tôi phải cầm bút lại. Hồi đó, tôi viết một truyện dài cho nhật báo Hòa Bình, nên cứ vài ngày lại phải đến tòa báo đưa bài. Một hôm, tôi gặp hai nhân viên tòa soạn là Cát Hữu và Tô Văn. Ông Cát Hữu nhìn tôi đăm đăm, rồi vừa cười vừa nói:

- Trông giáo sư hào hoa phong nhã quá!

Tôi cứ tưởng ông khen tôi hào hoa phong nhã nên vui vẻ cảm ơn. Nhưng ông Tô Văn liền nói:

- Giáo sư đừng tưởng bở, nó khen giáo sư hào hoa phong nhã, chứ đâu có phong nhã.

Tôi suy nghĩ một lát thì hiểu ra cách nói lái của ông Cát Hữu, đành cười xòa. Về phần ông Tô Văn thì ông cứ nhận đầu ông là mông Thẩm Thúy Hằng vì đầu ông hói, nhăn thính. Một hôm tôi hỏi đùa:

- Đầu anh là mông Thẩm Thúy Hằng, thế còn phía trước của Thẩm Thúy Hằng thì sao? Không lẽ nàng bạch bản?

Tôi hỏi như vậy vì mồm mép ông nhăn thính, không râu. Thế là cả tòa soạn cười phá lên.

Ông Tô Văn nghiện thuốc phiện rất nặng, mỗi cữ phải hút 30 điếu mà cũng không đã, phải pha thêm thuốc phiện vào nước trà nóng uống trước khi hút. Một hôm, có một thầy lang đến tòa báo nói chuyện với ông Tô Văn. Thầy cho biết có toa thuốc cai, sẵn sàng biểu không ông Tô Văn. Nhưng khi đã khỏi nghiện, ông Tô Văn phải lên ti vi và đài phát thanh quảng cáo cho toa thuốc cai này. Ông Tô Văn bằng lòng. Ông hết nghiện thật, nhưng từ đó ông nghiện rượu, **mỗi ngày uống hết một chai Martell** và ăn rất khỏe. Mỗi bữa ông có thể ăn hết bay hai tô phở lớn Xe lửa, uống hết hai ly sữa đậu nành.

Nghề nói sau 1975, ông có vượt biên sang được Mỹ. Điều này tôi không biết chắc.

2.

Không có việc gì làm để giết bớt thì giờ vàng ngọc, chỉ nghĩ đến chuyện ngày xưa.

Những ai ở Saigon trước 1975, chắc chưa quên truyện kiếm hiệp của Kim Dung. Nổi tiếng nhất là "Cô Gái Đồ Long" do Từ Khánh Phụng, một ông Tàu lai, dịch.

Thoạt tiên, truyện có tên là "Đồ Long Dao, Y Thiên Kiếm". Truyện đưa đến báo Dân Chúng đầu tiên. Một nhân viên tòa soạn cho rằng tên truyện hơi dài, không ăn khứa, bèn đổi là "Cô Gái Đồ Long." Quả nhiên truyện được rất nhiều độc giả theo dõi, phải nói là mê mới đúng.

Rồi năm 1963, anh em tổng thống Ngô Đình Diệm bị giết chết. Chính phủ mới lên cầm quyền. Bộ trưởng Thông Tin là tướng Đỗ Mậu. Thời Pháp thuộc, Đỗ Mậu là cai lệ trong dinh tổng đốc Ngô Đình Diệm ở Phan Thiết. Khi làm bộ trưởng thông tin, Mậu cho người đi rỉ tai chủ nhiệm các nhật báo:

- Nộp ngay cho Mậu 300 ngàn nếu muốn báo vẫn đưa tiếp tục phát hành.

Kết quả, có 23 nhật báo bị đóng cửa, trong đó có tờ Dân Chúng.

Khi báo Dân Chúng bị đóng cửa, ông Quốc Phong, chủ nhiệm báo Tiếng Vang vội chạy đến nhà ông Từ Khánh Phụng, trong một hẻm ở Tân Định, xin chuyển truyện Cô Gái Đồ Long cho báo Tiếng Vang. Khi có truyện, ông Quốc Phong cho in truyện ngay trang nhất. Trên cùng 8 cột, ông loan báo: "Truyện Cô Gái Đồ Long được tiếp tục ở báo Tiếng Vang." Như vậy, chắc chắn độc giả sẽ tấp nập mua báo Tiếng Vang.

Sẽ kể tiếp về làng báo Saigon trước 1975, khi nào nhớ thêm.

Tạ Quang Khôi